

"Madde rikkat peyda ettikce, hayat şiddet peyda eder." cümlesini açıklar mısınız?

Kainatta hayat ile madde, öz ile kabuk, mana ile lafız, ruh ile ceset, kesif ile latif ikilemi ve zıtlığı hakimdir. Birisi birisinin zararına ve aleyhine gelişir ve terakki eder. Bunlar ters orantılıdır; birisi inkişaf ederken, onun karşısındaki zıddı geriler ve kaybolmaya yüz tutar.

Bu iki zıtlardan biri, kuvvet kazandıkça, diğeri zayıflar. Böylece kuvvet kazanan şeyin kayıt ve vasıfları hakim olur. Diğeri tamamen kaybolmasa bile, kaybolmuş gibi eserlerini gösteremez. Madde kuvvet kazandıkça, mana zayıflar. Ruh inceldikçe, ceset kalınlaşır. Nuraniyet gittikçe, yerine zulmet gelir. Letafet azalınca, yerine kesafet gelir.

Madde rikkat peyda ettikçe, yani incelip zayıfladıkça, hayat şiddet peyda eder, yani kuvvet ve parlaklık kazanır. Madde kesif iken, hayat nuranıdır. Madde çok kayıtlar ile kayıtlı iken, hayat maddenin bu kayıtlarından azadedir.

Mesela, Hz. Peygamber Efendimiz (asm)'de mana, nuraniyet, ruh, letafet, hayat, tamamen hükmettiği için, adeta madde onda kaybolmuş, her bir aza ve cihazı letafet kazanmış ve her bir azası ve hücresi maddi kayıt ve hantallıklardan arınarak tam nuraniyet kazanmıştır. Bu yüzden, onun mübarek cesedi de aynen ruh ve mana gibi letafet ve nuraniyet kazandığından, her bir azası ile görebilir, her bir azası ile işitebilirdi. Yani, onda madde öyle incelmışti ki, artık maddi hantallık ve kayıtlardan tamamen sıyrılmış ve **ruh, hayat, şuur**, gibi şeyler onda çok şiddetli tecelli eder hâle gelmiştir. Bu kapı, derecesine göre herkese açıktır.